

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. balandžio 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – Europos arešto orderis – Neprivalomojo nevykdymo pagrindai – 4 straipsnio 5 punktas – Prašomas perduoti asmuo, galutinai nuteistas už tas pačias veikas trečiojoje šalyje – Bausmė, kuri yra atlikta arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama – Įgyvendinimas – Vykdančiosios teisminės institucijos diskrecija – Sąvoka „ta pati veika“ – Atleidimas nuo bausmės, kuri suteikė neteisminę valdžios institucija, suteikdama bendrąją malonę“

Byloje C-665/20 PPU

dėl *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) 2020 m. gruodžio 7 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2020 m. gruodžio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje dėl Europos arešto orderio vykdymo; orderis išduotas dėl

X

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan, penktosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai M. Ilešič (pranešėjas), C. Lycourgos ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas G. Hogan,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. kovo 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- X, atstovaujamo *advocaten* D. W. H. M. Wolters ir S. W. Kuijpers,
- *Openbaar Ministerie*, atstovaujamos N. Bakkenes ir K. van der Schaft,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman ir J. Langer,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, M. Hellmann ir F. Halabi,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wasmeier ir F. Wilman,

susipažinęs su 2021 m. balandžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: nyderlandų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – pamatinis sprendimas), 4 straipsnio 5 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas Nyderlanduose vykdamas Europos arešto orderį, kurį 2019 m. rugsėjo 19 d. išdavė *Amtsgericht Berlin-Tiergarten* (Berlyno Tiergarteno apylinkės teismas, Vokietija) X baudžiamojo persekiojimo tikslu.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

KŠSI

- 3 1990 m. birželio 19 d. Šengene (Liuksemburgas) pasirašytos ir 1995 m. kovo 26 d. įsigaliojusios Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, 1985 m. birželio 14 d. sudaryto tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo (OL L 239, 2000, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 2 t., p. 9, toliau – KŠSI) 54 straipsnyje, esančiame šios konvencijos III antraštinės dalies 3 skyriuje „*Ne bis in idem* principo taikymas“, numatyta:

„Asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Šalyje, jei bausmė paskirta, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba pagal nuosprendį priėmusios Susitariančiosios Šalies įstatymus nebegali būti vykdoma.“

Pagrindų sprendimas

- 4 Pagrindų sprendimo 5, 6, 10 ir 12 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
„(5) [Europos] Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. <...>
(6) Šiame pagrindų sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teismo bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu“.

<...>

- (10) Europos arešto orderio mechanizmas remiasi aukštu valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu. Jo įgyvendinimą galima sustabdyti tik tuo atveju, jei viena iš valstybių narių sunkiai ir nuolat pažeidinėja [ESS] 6 straipsnio 1 dalyje išdėstytus principus, Tarybos nustatytus pagal minėtos sutarties 7 straipsnio 1 dalį, ir dėl to atsiranda jos 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos pasekmės.

<...>

(12) Šis pagrindų sprendimas grindžiamas pagarba pagrindinėms teisėms ir principams, kurie pripažįstami [ESS] 6 straipsnyje ir kurie atspindi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje <...>, ypač jos VI skyriuje. <...>“

5 Šio pagrindų sprendimo 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ nurodyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [suimtų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [ESS] 6 straipsnyje.“

6 Pagrindų sprendimo 3 straipsnyje „Europos arešto orderio privalomo[jo] nevykdymo pagrindai“ nustatyta:

„Vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija (toliau – vykdančioji teisminė institucija) atsisako vykdyti Europos arešto orderį šiais atvejais:

1) jei nusikalstamai veikai, kurios pagrindu yra išduotas arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje taikoma amnestija, kai persekiojimas už tokios nusikalstamos veikos padarymą priklausė tos valstybės jurisdikcijai pagal jos baudžiamąją teisę;

2) jei vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje yra priimtas galutinis teismo sprendimas už tą pačią veiką, jei paskyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba atliekama, arba nebegali būti atlikta pagal nuteisusios valstybės narės įstatymus;

3) jei asmeniui, kuriam taikomas Europos arešto orderis, dėl jo amžiaus pagal vykdančiosios valstybės teisę negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė už veiką, kurios pagrindu yra išduotas arešto orderis.“

7 Šio pagrindų sprendimo 4 straipsnyje „Europos arešto orderio neprivalomo[jo] nevykdymo pagrindai“ numatyta:

„Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

<...>

5) jei vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui trečiojoje valstybėje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama;

<...>“

Nacionalinė teisė

- 8 Pagrindų sprendimas buvo perkeltas į Nyderlandų teisę 2004 m. balandžio 29 d. *Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie* (Įstatymas dėl Europos Sąjungos Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo) (*Stb.*, Nr. 195, 2004), pastarąjį kartą iš dalies pakeistu 2017 m. vasario 22 d. įstatymu (*Stb.*, Nr. 82, 2017) (toliau – OLW).
- 9 OLW 9 straipsnio 1 dalies d ir e punktuose, kuriais į nacionalinę teisę perkeltas pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktą ir 4 straipsnio 5 punktą, nustatyta:

„Prašomas perduoti asmuo negali būti perduotas už veiką, dėl kurios:

<...>

- d) Nyderlandų teismas asmenį galutinai išteisino arba prieš jį iškeltą bylą galutiniu sprendimu nutraukė, arba galutinis sprendimas dėl jo yra priimtas kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar trečiosios valstybės teisme;
- e) dėl asmens priimtas galutinis teismo sprendimas, jeigu:
- 1) skirta bausmė jau buvo atlikta ar priemonė jau buvo įgyvendinta;
 - 2) skirta bausmė negali būti (toliau) atliekama arba priemonė negali būti (toliau) įgyvendinama;
 - 3) apkaltinamuoju nuosprendžiu siekiama nustatyti kaltę neskiriant jokios bausmės ar priemonės;
 - 4) skirta bausmė atliekama ar priemonė įgyvendinama Nyderlanduose;

<...>“

- 10 OLW 28 straipsnio 2 dalyje nurodyta:

„Jeigu *rechtbank* [(apylinkės teismas)] konstatuoja <...>, kad asmens negalima leisti perduoti <...>, jis savo sprendime turi atsisakyti asmenį perduoti.“

Vokietijos teisė

- 11 *Strafgesetzbuch* (Baudžiamasis kodeksas) 51 straipsnio „Iškaitymas“ 3 dalyje įtvirtinta:

„Kai nuteistajam užsienyje skiriama bausmė už tą pačią veiką, jau atlikta šios bausmės dalis įskaičiuojama į naują bausmę.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 2019 m. rugsėjo 19 d. *Amtsgericht Berlin-Tiergarten* (Berlyno Tiergarteno apylinkės teismas) išdavė Europos arešto orderį dėl X perdavimo, kad būtų vykdomas jo baudžiamasis persekiojimas už 2012 m. spalio 30 d. Berlyne (Vokietija) padarytas veikas.
- 13 Tą dieną X, grasindamas peiliu, surišo Y, kuri bylos faktinių aplinkybių metu buvo jo sugyventinė, ir jos dešimtmetę dukrą Z. Paskui jis išžagino ir sužalojo Y. Prieš išeidamas iš Y namų jis užbarikadavo kambarius, kuriuose prieš tai surišo Y ir Z, palikdamas jas mirti.

- 14 Nusikalstamos veikos, dėl kurių prašoma perduoti X, yra tokios:
- pasikėsinimas nužudyti sugyventinę,
 - pasikėsinimas nužudyti nepilnametę sugyventinės dukterį,
 - sugyventinės išžaginimas,
 - sunkus sugyventinės kūno sužalojimas,
 - tyčinis neteisėtas sugyventinės laisvės atėmimas,
 - tyčinis neteisėtas sugyventinės nepilnametės dukters laisvės atėmimas.
- 15 Remiantis šiuo Europos arešto orderiu, X buvo sulaikytas Nyderlanduose ir 2020 m. kovo 18 d. stojo prieš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą.
- 16 Jis pranešė šiam teismui, kad nesutinka būti perduotas Vokietijos teisminėms institucijoms, ir buvo suimtas, kol dėl jo bus priimtas sprendimas.
- 17 Grįsdamas prieštaravimą dėl perdavimo X rėmėsi *ne bis in idem* principu ir teigė, be kita ko, kad buvo galutinai nuteistas už tas pačias veikas trečiojoje valstybėje, t. y. Irane.
- 18 Kaip nustatė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, X buvo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn dėl minėtų veikų Irane, išskyrus neteisėtą Y laisvės atėmimą, į kurio materialinę pusę vis dėlto buvo atsižvelgta kvalifikuojant „pasikėsinimą ją nužudyti“.
- 19 Irane X buvo nuteistas galutiniu nuosprendžiu baudžiamojame byloje už sunkų Y kūno sužalojimą, taip pat pasikėsinimą nužudyti Y ir Z. Vis dėlto jis buvo galutinai išteisintas dėl kaltinimų Y išžagimu ir tyčiniu neteisėtu Z laisvės atėmimu.
- 20 Pagal Irano teisę X turėjo atlikti tik didžiausią iš visų jam skirtų laisvės atėmimo bausmių, t. y. septynerių metų ir šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę. X atliko didžiąją šios bausmės dalį, o nuo likusios bausmės buvo atleistas pagal bendrąją malonę, kurią Irano aukščiausiasis vadovas paskelbė 40-ųjų islamo revoliucijos metinių proga.
- 21 Dėl Y padarytų sunkių kūno sužalojimų X taip pat buvo įpareigotas sumokėti jai *diya* (pinigų sumą). Dėl nemokumo X buvo leista sumokėti šią sumą ne vienu kartu, bet iš pradžių 200 000 000 Irano rialų (IRR) (apie 4 245 EUR), o toliau kas mėnesį mokant 2 % *diya* dydžio išmokas. Sumokėjęs pradinę išmoką ir pirmąją mėnesinę išmokų dalį, 2019 m. gegužės 5 d. X buvo paleistas į laisvę Irane. 2020 m. rugsėjo 7 d. Irano valdžios institucijos išdavė dėl jo arešto orderį, nes jis nebemokėjo tolesnių išmokų dalimis.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme X teigia, kad Irane jis buvo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn ir galutinai nuteistas už tas pačias veikas kaip ir tos, dėl kurių jį dabar prašoma perduoti pagal dėl jo išduotą Europos arešto orderį. Dėl vienos dalies veikų X buvo galutinai išteisintas, o dėl kitos dalies nuteistas laisvės atėmimo bausme, kurią beveik visą jau atliko, o nuo likusios bausmės buvo atleistas pagal šio sprendimo 20 punkte nurodytą malonę. Be to, X teigia, kad *diya* yra ne bausmė ar poveikio priemonė, bet įpareigojimas atlyginti nukentėjusiajam žalą.
- 23 Tuo remdamasis X daro išvadą, kad pagal OLW 9 straipsnio 1 dalies d punktą ir e punkto 1 papunktį jį turėtų būti atsisakyta perduoti Vokietijos valdžios institucijoms pagal dėl jo išduotą Europos arešto orderį. Konkrečiai kalbant, jis teigia, kad OLW 9 straipsnio 1 dalyje nedaroma jokie skirtumo tarp valstybėje narėje priimto galutinio teismo sprendimo ir trečiojoje šalyje priimto galutinio teismo

sprendimo. Taip Nyderlandų teisės aktų leidėjas pasinaudojo pagal pagrindų sprendimą valstybėms narėms pripažįstama teise atsisakyti perduoti asmenį, jei trečiojoje šalyje yra priimtas galutinis teismo sprendimas ir atlikta visa bausmė, taigi Nyderlandų teismai turi laikytis šios tvarkos.

- 24 *Openbaar Ministerie* (prokuratūra, Nyderlandai) visų pirma tvirtina, kad išimtis, kuria remiasi X, susijusi su ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu Irane, negali būti pripažinta. Kalbant apie trečiojoje šalyje paskelbtą apkaltinamąjį nuosprendį, pasakytina, kad iš tiesų tai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kaip pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatyta vykdančioji teisminė institucija, turi atsisakyti taikyti OLW 9 straipsnio 1 dalies e punktą, siekdamas įvertinti, ar Irane paskelbtam apkaltinamajam nuosprendžiui gali būti taikomas tarpusavio pripažinimas pagal iš tarptautinių sutarčių ar papročių kylantį tarpusavio pasitikėjimo principą. Atsižvelgiant į diplomatinių santykių nutraukimą ir tai, kad su Irano Islamo Respublika nėra teismo bendradarbiavimo, taip pat reikšmingus skirtumus tarp Sąjungos valstybių narių ir Irano Islamo Respublikos teisės sistemų, tokio pasitikėjimo Irano teisės sistema nėra. Prokuratūra iš to daro išvadą, kad Irane X paskelbtas nuosprendis negali būti teisėtas pagrindas nevykdyti dėl jo išduoto Europos arešto orderio.
- 25 Subsidiariai prokuratūra tvirtina, kad pagal OLW 9 straipsnio 1 dalies e punktą nedraudžiama vykdyti šio arešto orderio, nes Irane skirta bausmė nebuvo visiškai atlikta ir gali būti įvykdyta vėliau. Šiuo aspektu prokuratūra remiasi Irano valdžios institucijų išduotu X arešto orderiu dėl to, kad jis nesilaikė nustatytų *diya* mokėjimo terminų. Kaip dar vieną papildomą argumentą prokuratūra taip pat nurodo tai, kad Irano teismai nepriėmė sprendimo dėl kaltinimų neteisėtu nepilnametės Y dukters laisvės atėmimu ir kad šiuo pagrindu reikia leisti X perduoti.
- 26 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia abejoja, ar pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktas buvo tinkamai perkeltas į Nyderlandų teisę. Konkrečiai kalbant, jis pažymi, kad šioje nuostatoje išvardyti Europos arešto orderio neprivalomojo nevykdymo pagrindai, o OLW 9 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, esant tokiems pagrindams, turi būti atsisakoma jį vykdyti, o vykdančioji teisminė institucija šiuo klausimu neturi jokios diskrecijos.
- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat mano, kad siekdamas nustatyti, ar pagal OLW 9 straipsnio 1 dalies e punktą privalo atsisakyti perduoti X dėl tyčinio neteisėto Y laisvės atėmimo, jis turi patikrinti, ar ši veika, dėl kurios X kaltinamas Vokietijoje, ir pasikėsinimas nužudyti Y, dėl kurio X buvo nuteistas Irane, yra „ta pati veika“, kaip tai suprantama pagal OLW 9 straipsnio 1 dalį ir pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktą.
- 28 Galiausiai dėl veikų, už kurias X buvo galutinai nuteistas Irane, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad tai, ar jis turi visiškai arba iš dalies atsisakyti vykdyti nagrinėjamą Europos arešto orderį, priklauso nuo pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatytos sąlygos, susijusios su atveju, kai trečiojoje šalyje priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis už tą pačią veiką ir skirta bausmė „yra atlikta <...> arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama“, apimties.
- 29 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui konkrečiai kyla klausimas, ar į tokią atleidimo bausmės priemonę, kokia X buvo pritaikyta Irane, turi būti atsižvelgta taikant minėto 4 straipsnio 5 punktą.

30 Manydamas, kad atsakymas į klausimą, ar galima vykdyti dėl X išduotą Europos arešto orderį, priklauso nuo pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto išaiškinimo, *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar [pagrindų sprendimo] 4 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad, valstybei narei nusprendus perkelti šią nuostatą į nacionalinę teisę, vykdančioji teisminė institucija turi turėti tam tikrą diskreciją spręsti, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį?
2. Ar sąvoka „ta pati veika“, vartojama [pagrindų sprendimo] 4 straipsnio 5 punkte, turi būti aiškinama taip pat kaip ir šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte, o jei ne, kaip šią sąvoką reikia aiškinti pagal pirmąją nuostatą?
3. Ar [pagrindų sprendimo] 4 straipsnio 5 punkte numatytą sąlygą „jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta <...> arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama“ reikia aiškinti taip, kad ji apima situaciją, kai prašomas perduoti asmuo už tą pačią veiką galutiniu teismo sprendimu nuteistas laisvės atėmimo bausme, kurią jis iš dalies atliko nuosprendį priėmusioje šalyje ir nuo likusios dalies atlikimo jį atleido šalies valdžios institucija, kuri nėra teisminė institucija, suteikdama bendrąją malonę, galiojančią ir nuteistiesiems, kurie, kaip prašomas išduoti asmuo, padarė sunkias nusikalstamas veikas, ir nepagrįstą racionaliais baudžiamosios politikos motyvais?“

Prašymas taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą

- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė šį prašymą nagrinėti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnio 1 dalyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 32 Šiuo aspektu pirmiausia konstatuotina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl pagrindų sprendimo, patenkančio į SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nuostatų taikymo sritį, išaiškinimo. Taigi jis patenka į Procedūros reglamento 107 straipsnyje apibrėžtą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo sritį, todėl gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 33 Antra, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją reikia atsižvelgti į aplinkybę, kad asmeniui, su kuriuo susijusi pagrindinė byla, šiuo metu atimta laisvė ir jo tolesnis suėmimas priklauso nuo sprendimo pagrindinėje byloje (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 34 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad X suėmimas buvo paskirtas vykdamas dėl jo išduotą Europos arešto orderį ir kad tolesnis šios priemonės taikymas priklauso nuo Teisingumo Teismo atsakymo į prejudicinius klausimus.
- 35 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone Teisingumo Teismo penktoji kolegija 2020 m. gruodžio 18 d. nusprendė patenkinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašymą nagrinėti jį pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 36 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad, valstybei narei nusprendus perkelti šią nuostatą į nacionalinę teisę, vykdančioji teisminė institucija turi turėti tam tikrą diskreciją spręsti, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį remiantis šioje nuostatoje nurodytu pagrindu.
- 37 Pirmiausia pažymėtina, kad, pagrindų sprendime nustačius naują supaprastintą ir veiksmingesnę nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, siekiama palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti dideliu tarpusavio pasitikėjimu (2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 38 Pagrindų sprendimo reglamentuojamoje srityje tarpusavio pripažinimo principas, kuris, kaip pirmiausia matyti iš šio pagrindų sprendimo 6 konstatuojamosios dalies, yra teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose „kertinis akmuo“, išreikštas šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje, kurioje įtvirtinta taisyklė, jog valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis (2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 39 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 39 Taigi vykdančiosios teisminės institucijos iš esmės gali atsisakyti vykdyti tokį arešto orderį tik pagrindų sprendime išsamiai išvardytais nevykdymo atvejais. Todėl Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti – jo išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 40 Pagrindų sprendimo 3 straipsnyje aiškiai išdėstyti Europos arešto orderio privalomojo nevykdymo pagrindai, o 4 ir 4a straipsniuose – jo neprivalomojo nevykdymo pagrindai (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 41 Dėl pagrindų sprendimo 4 straipsnyje išvardytų neprivalomojo nevykdymo pagrindų Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad perkeldamos pagrindų sprendimą į nacionalinę teisę valstybės narės turi diskreciją. Taigi jos gali perkelti šiuos pagrindus į savo vidaus teisę arba jų neperkelti. Jos gali pasirinkti apriboti situacijas, kai vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, ir taip palengvinti prašomų perduoti asmenų perdavimą remiantis šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu abipusio pripažinimo principu (2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 58, 59 ir 61 punktus).
- 42 Be to, pažymėtina, kad pagal pagrindų sprendimo 4 straipsnį vykdančioji teisminė institucija „gali atsisakyti“ vykdyti Europos arešto orderį dėl šio straipsnio 1–7 punktuose nurodytų priežasčių, tarp kurių, be kita ko, yra situacija, kai vykdančioji teisminė institucija turi informacijos, kad prašomam perduoti asmeniui trečiojoje šalyje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, su sąlyga, kad, skyrus bausmę, ta bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama.

- 43 Taigi iš pagrindų sprendimo 4 straipsnio formuluotės, visų pirma iš veiksmazodžio „gali“, vartojamo kartu su žodžiu „atsisakyti“, kalbant apie vykdančiąją teisminę instituciją, matyti, kad ši institucija pati turi turėti diskreciją, kai sprendžia, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį dėl šiame 4 straipsnyje nurodytų priežasčių (šiuo klausimu žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Sut*, C-514/17, EU:C:2018:1016, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 44 Darytina išvada, kad nusprendusios perkelti į nacionalinę teisę vieną ar kelis pagrindų sprendimo 4 straipsnyje numatytus neprivalomojo nevykdymo pagrindus valstybės narės negali numatyti, kad teisminės institucijos privalo atsisakyti vykdyti bet kokią Europos arešto orderį, formaliai patenkantį į minėtų pagrindų taikymo sritį, ir negali atsižvelgti į kiekvienam konkrečiam atvejui būdingas aplinkybes.
- 45 Tokių pagrindų sprendimo 4 straipsnio aiškinimą patvirtina šio straipsnio kontekstas.
- 46 Pirma, Teisingumo Teismas jau ne kartą yra pabrėžęs, kad Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti suprantamas kaip išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Grąžinimo į vykdančiąją valstybę garantiją)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 39 punktą).
- 47 Kaip savo išvados 44 punkte pažymėjo generalinis advokatas, dėl nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurią vykdančioji teisminė institucija neturėtų galimybės atsižvelgti į kiekvienai konkrečiai bylai būdingas aplinkybes, kurios galėtų paskatinti ją manyti, kad atsisakymo perduoti sąlygos iš esmės nėra įvykdytos, pagrindų sprendimo 4 straipsnyje numatyta paprasta teisė atsisakyti taptų realia pareiga, taigi išimtis būtų paversta principine taisykle.
- 48 Antra, pagrindų sprendimo 4 straipsnio formuluotę reikia palyginti su jo 3 straipsnio formuluote; kaip matyti iš pastarojo straipsnio pavadinimo, jame įtvirtinti „privalomo[jo] nevykdymo“ pagrindai, kuriais remdamasi vykdančioji teisminė institucija „atsisako“ vykdyti Europos arešto orderį. Taigi pagal pagrindų sprendimo 3 straipsnį vykdančioji teisminė institucija neturi jokios diskrecijos.
- 49 Be to, pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto tekstas yra beveik identiškas jo 3 straipsnio 2 punkto tekstui, tačiau pirmasis susijęs su atvejais, kai asmeniui „trečiojoje valstybėje“ dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, o antrasis – su atvejais, kai asmeniui „kurioje nors valstybėje narėje“ yra priimtas galutinis teismo sprendimas už tą pačią veiką.
- 50 Tai, kad taikydama pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte numatytą nevykdymo pagrindą vykdančioji teisminė institucija neturi diskrecijos, išplaukia iš reikalavimo paisyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnyje įtvirtinto *ne bis in idem* principo.
- 51 Šis principas, įtvirtintas Pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnyje, reiškia, kad asmuo negali būti persekiojamas baudžiamąja tvarka valstybėje narėje už nusikalstamą veiką, dėl kurios jis jau buvo išteisintas arba už kurią nuteistas „Sąjungoje“.
- 52 Šiuo aspektu primintina, kad Sąjungos teisė grindžiama esmine prielaida, pagal kurią kiekviena valstybė narė dalijasi su kitomis valstybėmis narėmis daugeliu bendrų vertybių, kuriomis pagrįsta Sąjunga, kaip numatyta ESS 2 straipsnyje, ir pripažįsta, kad kitos valstybės narės jomis dalijasi su ja (2020 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Specialusis principas)*, C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, 30 punktas). Ši prielaida suponuoja ir pateisina valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, ypač jų atitinkamose baudžiamojos teisingumo sistemose.
- 53 Tarpusavio pasitikėjimo principas, be kita ko, reikalauja, kad, kiek tai susiję su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, kiekviena valstybė pripažintų, jog, išskyrus atvejus, kai yra išimtinių aplinkybių, visos kitos valstybės narės paiso Sąjungos teisės ir ypač šios teisės pripažintų pagrindinių teisių (2020 m.

gruodžio 17 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Išduodančiosios teisminės institucijos nepriklausomumas)*, C-354/20 PPU ir C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 54 Toks abipusis pasitikėjimas egzistuoja ir tarp valstybių, kurios yra KŠSĮ šalys; pagal šios konvencijos 54 straipsnį draudžiama asmenį, dėl kurio teismo procesas vienoje susitariančiojoje šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas „persekioti“ kitoje susitariančiojoje šalyje (2016 m. birželio 29 d. Sprendimo *Kossowski*, C-486/14, EU:C:2016:483, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 55 Vis dėlto iš principo negalima preziumuoti pasitikėjimo trečiųjų valstybių, kurios nėra šio susitarimo šalys, arba tų, kurios neturi kitų privilegijuotų ryšių su Sąjunga, baudžiamojo teisingumo sistema, o tai reiškia, kad vykdančiajai teisminei institucijai pagal pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktą turi būti suteikta diskrecija patikrinti, ar, atsižvelgiant į visas specifines konkretaus atvejo aplinkybes, visų pirma į sąlygas, kuriomis prašomas perduoti asmuo buvo nuteistas ir kuriomis atlikta jam skirta bausmė, reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį.
- 56 Be to, toks išaiškinimas atitinka pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto tikslą – kaip matyti iš šios nuostatos formuluotės ir SESV 67 straipsnio 1 dalies, šiuo punktu siekiama vykdančiajai teisminei institucijai suteikti galimybę užtikrinti prašomo perduoti asmens teisinį saugumą, atsižvelgiant į tai, kad jis už tą pačią veiką nuteistas galutiniu teismo sprendimu trečiojoje šalyje, o tuo atveju, jei skirta bausmė, ji yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama (pagal analogiją dėl KŠSĮ 54 straipsnio žr. 2016 m. birželio 29 d. Sprendimo *Kossowski*, C-486/14, EU:C:2016:483, 44 punktą).
- 57 Šiuo aspektu pažymėtina, jog įvykdyta sąlyga, kad bausmė turi būti atlikta, tuo metu atliekama arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama, lemia prašomo perduoti asmens perdavimą, kad tas asmuo būtų patrauktas baudžiamajon atsakomybėn arba atliktų jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę, ir taip padeda siekti Europos arešto orderio mechanizmo tikslo užkirsti kelią situacijoms, kai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje nusikalstamos veikos lieka nebaudžiamos (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *SF (Europos arešto orderis – Gražinimo į vykdančiąją valstybę garantija)*, C-314/18, EU:C:2020:191, 47 punktą ir pagal analogiją 2014 m. gegužės 27 d. Sprendimo *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77 punktą).
- 58 Primintina, kad pagrindų sprendimą reikia aiškinti taip, kad būtų užtikrinta atitiktis atitinkamų asmenų pagrindinių teisių užtikrinimo reikalavimams ir nebūtų pakenkta valstybių narių teismų bendradarbiavimo sistemos, kurios vienas iš esminių elementų yra Sąjungos teisės aktų leidėjo numatytas Europos arešto orderis, veiksmingumui (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 63 punktas).
- 59 Kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkto, tarpusavio pasitikėjimo ir tarpusavio pripažinimo principai, kurie yra Europos arešto orderio mechanizmo pagrindas, negali būti automatiškai taikomi trečiųjų šalių teismų priimtiems sprendimams, todėl ESS 3 straipsnio 2 dalyje nurodyto nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje tikslą įgyvendinti būtų sudėtinga, jei vykdančioji teisminė institucija privalėtų atsisakyti perduoti prašomą perduoti asmenį dėl pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte nurodytos priežasties, neatsižvelgdama į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes.
- 60 Darytina išvada, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatyto nevykdymo pagrindo taikymas konkrečiu atveju turi būti paliktas vertinti vykdančiajai teisminei institucijai, o ši institucija turi turėti tam tikrą diskreciją, leidžiančią jai išnagrinėti kiekvieną konkretų atvejį, atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes, visų pirma į tas, kuriomis prašomas perduoti asmuo buvo nuteistas trečiojoje šalyje, siekiant nustatyti, ar šio asmens neperdavimas galėtų pakenkti teisėtam visų valstybių narių interesui vykdyti nusikalstamumo prevenciją laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.

- 61 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atmeta galimybę taikyti OLW taip, kad vykdančiajai teisminei institucijai būtų pripažinta tokia diskrecija, nebent būtų vadovaujamasi aiškinimu *contra legem*.
- 62 Šiuo aspektu primintina, kad pagrindų sprendimas nėra tiesiogiai veikiantis, todėl valstybės narės teismas, remdamasis vien Sąjungos teise, neprivalo netaikyti savo nacionalinės teisės nuostatos, kuri prieštarauja pagrindų sprendimui (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 63 Nors dėl pagrindų sprendimo privalomojo pobūdžio nacionalinėms valdžios institucijoms kyla pareiga aiškinti nacionalinę teisę kiek įmanoma atsižvelgiant į šio pagrindų sprendimo tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas norimas rezultatas, principas, pagal kurį nacionalinės teisės aiškinimas turi atitikti Sąjungos teisę, negali būti pagrindas aiškinti nacionalinę teisę *contra legem* (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 72, 73 ir 76 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 64 Vis dėlto pagal Sąjungos teisę atitinkančio aiškinimo principą reikalaujama, kad būtų atsižvelgiama į visą vidaus teisę ir taikomi joje pripažinti aiškinimo metodai, kad būtų užtikrintas visiškas pagrindų sprendimo veiksmingumas ir priimtas juo siekiamą tikslą atitinkantis sprendimas (2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 65 Nagrinėjamu atveju Nyderlandų vyriausybė per posėdį Teisingumo Teisme nurodė, kad vyksta įstatymo, kuriuo siekiama iš dalies pakeisti OLW 9 straipsnį, kad šis atitiktų pagrindų sprendimą, pasiūlymo priėmimo procedūra.
- 66 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į šią galimą teisės aktų pakeitimą, Nyderlandų teisė gali būti taikoma taip, kad būtų pasiektas su pagrindų sprendimu suderinamas rezultatas.
- 67 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktą turi būti aiškinamas taip, kad, valstybei narei nusprendus perkelti šią nuostatą į nacionalinę teisę, vykdančioji teisminė institucija turi turėti tam tikrą diskreciją spręsti, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį remiantis šioje nuostatoje nurodytu pagrindu.

Dėl antrojo klausimo

- 68 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktą ir 4 straipsnio 5 punktą turi būti aiškinami taip, kad šiose dviejose nuostatose esanti sąvoka „ta pati veika“ aiškinama vienodai.
- 69 Pagal suformuotą jurisprudenciją iš vienodo Sąjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų matyti, kad, kai Sąjungos teisės nuostatoje aiškiai nedaroma nuorodos į valstybių narių teisę, norint nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, jos reikšmė visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į nuostatos formuluotę, bet ir jos kontekstą ir nagrinėjamo teisės aktu siekiamą tikslą (2020 m. birželio 25 d. Sprendimo *Ministerio Fiscal (Institucija, galinti gauti tarptautinės apsaugos prašymą)*, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 53 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 70 Konkrečiai dėl pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte esančios sąvokos „ta pati veika“ Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad atitinkamoje nuostatoje, kiek tai susiję su šios sąvokos reikšme, nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, tad ji visoje Sąjungoje turi būti aiškinama autonomiškai ir vienodai (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, 38 punktą).

- 71 Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad sąvoka „ta pati veika“ taip pat vartojama KŠSĮ 54 straipsnyje, ir atsižvelgdamas į bendrą šio straipsnio ir pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 dalies tikslą išvengti, kad asmuo būtų iš naujo persekiojamas arba teisiamas pagal baudžiamąją teisę už tą pačią veiką, nusprendė, jog šias dvi sąvokas reikia aiškinti vienodai, kaip reiškiančias vien materialinę veikų pusę ir apimančias visas konkrečias, neatskiriamai tarpusavyje susijusias aplinkybes, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų kvalifikavimą ar saugomą teisinį interesą (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, 39 ir 40 punktus).
- 72 Kaip ir pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte, jo 4 straipsnio 5 punkte nėra jokios aiškos nuorodos į valstybių narių teisę, todėl, remiantis šio sprendimo 69 punkte priminta jurisprudencija, šioje nuostatoje vartojamos sąvokos „ta pati veika“ prasmė ir apimtis visoje Sąjungoje taip pat turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į nuostatos formuluotę, bet ir jos kontekstą ir nagrinėjamu teisės aktu siekiamą tikslą.
- 73 Pirmiausia pažymėtina, kad ši sąvoka suformuluota visiškai taip pat kaip ir pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte esanti sąvoka.
- 74 Kalbant apie šių dviejų sąvokų kontekstą, atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto formuluotė yra labai panaši į jo 3 straipsnio 2 punkto formuluotę, tačiau pastarojoje nuostatoje, kurioje numatytas vienas iš Europos arešto orderio „privalomojo nevykdymo pagrindų“, kalbama apie „valstybėje narėje“ priimtą teismo sprendimą, o šio pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte, kuriame nurodytas vienas iš Europos arešto orderio „neprivalomojo nevykdymo pagrindų“, kalbama apie „trečiojoje valstybėje“ priimtą teismo sprendimą.
- 75 Šiomis aplinkybėmis dėl būtinybės užtikrinti nuoseklumą ir teisinį saugumą šiose dviejose nuostatose ir KŠSĮ 54 straipsnyje esančioms vienodai suformuluotoms sąvokoms turi būti suteikiama ta pati reikšmė (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Özçelik*, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, 33 punktą).
- 76 Aplinkybė, kad šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte nurodyti Sąjungoje priimti teismo sprendimai, o jo 4 straipsnio 5 punkte – trečiojoje šalyje priimti teismo sprendimai, savaime negali pateisinti to, kad šiai sąvokai būtų suteikta kitokia reikšmė.
- 77 Žinoma, *ne bis in idem* principo taikymas neišvengiamai reiškia pasitikėjimą šalies, kurioje buvo priimtas nuosprendis, baudžiamosios teisės sistema (šiuo klausimu žr. 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Van Esbroeck*, C-436/04, EU:C:2006:165, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkto, didelis valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas negali būti preziumuojamas trečiųjų šalių ir ypač jų baudžiamojo teisingumo sistemos atžvilgiu.
- 78 Vis dėlto, viena vertus, reikia pabrėžti, kad būtent dėl šio neužtikrintumo Sąjungos teisės aktų leidėjas aplinkybę, kad dėl prašomo perduoti asmens buvo priimtas galutinis teismo sprendimas trečiojoje šalyje, priskyrė prie neprivalomojo nevykdymo pagrindų, o ne prie privalomojo nevykdymo pagrindų.
- 79 Jis leido valstybėms narėms apriboti situacijas, kai vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, ir taip palengvinti prašomų perduoti asmenų perdavimą remiantis šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu abipusio pripažinimo principu (2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 58 ir 59 punktai).
- 80 Be to, kaip matyti iš atsakymo į pirmąjį klausimą, vykdančioji teisminė institucija turi turėti diskreciją, kai taiko pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatytą neprivalomojo nevykdymo pagrindą, todėl siekdama nustatyti, ar reikia atsisakyti perduoti prašomą perduoti asmenį, ši institucija gali atsižvelgti į tai, ar atitinkamos trečiosios šalies baudžiamojo teisingumo sistema jai pagrįstai kelia pasitikėjimą.

- 81 Taip pat pasakytina, kad suteikus pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktui, ypač jame esančiai sąvokai „ta pati veika“, siauresnę reikšmę, nei pripažįstama šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktui ir KŠSI 54 straipsniui, tai vargiai būtų suderinama su pastarąja nuostata, nes ši konvencija taikoma ne tik valstybėms narėms, bet ir kai kurioms prie jos prisijungusioms trečiosioms šalims.
- 82 Galiausiai dėl šios nuostatos tikslo reikia priminti, kad, kaip ir pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktu, jo 4 straipsnio 5 punktu siekiama vykdančiajai teisminei institucijai suteikti galimybę užtikrinti prašomo perduoti asmens teisinį saugumą ir, naudojantis turima diskrecija, atsižvelgti į tai, kad jis už tą pačią veiką nuteistas galutiniu teismo sprendimu kitoje valstybėje, o tai taip pat patvirtina, kad minėtose nuostatose esanti sąvoka „ta pati veika“ aiškinama nuosekliai.
- 83 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktas ir 4 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinami taip, kad šiose dviejose nuostatose esanti sąvoka „ta pati veika“ aiškinama vienodai.

Dėl trečiojo klausimo

- 84 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktas, pagal kurį šioje nuostatoje numatyto neprivalomojo nevykdymo pagrindo taikymas siejamas su sąlyga, kad apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo atveju bausmė yra atlikta, tuo metu atliekama arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama, turi būti aiškinamas taip, kad ši sąlyga yra įvykdyta, jei prašomas perduoti asmuo už tą pačią veiką galutiniu teismo sprendimu nuteistas laisvės atėmimo bausme, kurią jis iš dalies atliko nuosprendį priėmusioje trečiojoje šalyje, o nuo likusios bausmės dalies jį atleido tos šalies neteisminė valdžios institucija, suteikdama bendrąją malonę, galiojančią ir nuteistiesiems, kurie padarė sunkias nusikalstamas veikas, ir nepagrįstą objektyviais baudžiamosios politikos motyvais.
- 85 Pagal pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktą vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, jei turi informacijos, kad dėl prašomo perduoti asmens trečiojoje valstybėje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, „jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama“ (toliau – vykdymo sąlyga).
- 86 Šiuo aspektu pažymėtina, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte bendrai kalbama apie „nuosprendį priėmusios šalies teisę“, tačiau nenurodoma priežastis, dėl kurios bausmė nebegali būti atliekama.
- 87 Taigi iš esmės reikia pripažinti visas nuosprendį priėmusios šalies teisėje numatytas atleidimo nuo bausmės ar jos sumažinimo priemones, dėl kurių skirta sankcija nebegali būti vykdoma, neatsižvelgiant, be kita ko, į veikos sunkumą, priemonę suteikusią instituciją ir jos motyvus.
- 88 Vadinasi, atleidimas nuo bausmės pagal nuosprendį priėmusios valstybės teisę *a priori* negali nepatekti į pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto taikymo sritį, įskaitant atvejį, kai jį patvirtino neteisminė institucija, suteikdama bendrąją malonę, galiojančią ir nuteistiesiems, kurie padarė sunkias nusikalstamas veikas, ir nepagrįstą objektyviais baudžiamosios politikos motyvais.
- 89 Šį aiškinimą, grindžiamą pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto formuluote, patvirtina šios nuostatos kontekstas ir ja siekiamas tikslas, taip pat apskritai pagrindų sprendimo tikslas.
- 90 Pirma, kalbant apie pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkto kontekstą, pažymėtina, kad šioje nuostatoje numatyta vykdymo sąlyga suformuluota beveik taip pat, kaip ir šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte esanti sąlyga. KŠSI 54 straipsnyje irgi įtvirtinta panaši sąlyga.

- 91 Taigi dėl tų pačių priežasčių, kaip nurodytos šio sprendimo 74–81 punktuose, šios sąlygos reikšmė turi būti tokia pati.
- 92 Be to, pagrindų sprendimo 3 straipsnio 1 punkte numatyta, kad vykdančioji teisminė institucija atsisako vykdyti Europos arešto orderį, „jei nusikalstamai veikai, kurios pagrindu yra išduotas arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje taikoma amnestija, kai persekiojimas už tokios nusikalstamos veikos padarymą priklausė tos valstybės jurisdikcijai pagal jos baudžiamąją teisę“.
- 93 Amnestija apskritai siekiama, kad veikos, kurioms ji taikoma, netektų nusikalstamo pobūdžio, taigi ji lemia, kad už nusikalstamą veiką nebebus galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn, o jei nuosprendis jau priimtas, jo vykdymas – sustabdytas; iš esmės tai reiškia, kad skirta bausmė nebegali būti atliekama, kaip tai suprantama pagal pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punktą ir 4 straipsnio 5 punktą.
- 94 Vis dėlto negalima teigti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, šio pagrindų sprendimo 3 straipsnio 1 punkte konkrečiai numatęs amnestijos vykdančiojoje valstybėje narėje atvejį, neketino įtraukti į pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkto ir 4 straipsnio 5 punkto taikymo sritį amnestijos nuosprendį priėmusioje valstybėje narėje arba kitų atleidimo nuo bausmės priemonių, patvirtintų šios valstybės neteisminės institucijos.
- 95 Kaip matyti iš pagrindų sprendimo 3 straipsnio 1 punkto formuluotės, šiame punkte reglamentuojamas konkretus atvejis, kai už prašomo perduoti asmens padarytą nusikalstamą veiką vykdančiojoje valstybėje narėje negalima patraukti baudžiamojon atsakomybėn, nes jai šioje valstybėje narėje taikoma amnestija, o pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte ir 3 straipsnio 2 punkte numatyta vykdymo sąlyga iš esmės susijusi su visai kitokia situacija, kai prašomas perduoti asmuo buvo nuteistas trečiojoje šalyje arba kitoje valstybėje narėje nei vykdančioji valstybė narė.
- 96 Antra, kiek tai susiję su pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatytos vykdymo sąlygos tikslu, iš šio sprendimo 57 punkto matyti, kad šia vykdymo sąlyga siekiama laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje užkirsti kelią nebaudžiamumui už nusikalstamas veikas.
- 97 Šiuo aspektu primintina, kad, kaip matyti iš SESV 67 straipsnio 3 dalies, Sąjungai nustatyta užduotis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve lemia būtinumą Sąjungai stengtis užtikrinti aukštą saugumo lygį nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu priemonėmis, policijos ir teisminių institucijų bei kitų kompetentingų valdžios institucijų veiklos koordinavimo ir bendradarbiavimo priemonėmis, taip pat tarpusavyje pripažįstant teismo sprendimus baudžiamosiose bylose, o prireikus – derinant baudžiamuosius įstatymus (2014 m. gegužės 27 d. Sprendimo *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 62 punktas).
- 98 Šiomis aplinkybėmis vykdymo sąlyga yra ypač svarbi, nes tuo atveju, jei nėra įvykdyta, ja užkertamas kelias taikyti *ne bis in idem* principą, taigi atsiranda įpareigojimas perduoti prašomą perduoti asmenį, kad jis būtų patrauktas baudžiamojon atsakomybėn arba atliktų jam skirtą laisvės atėmimo bausmę.
- 99 Tiek pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte, tiek jo 3 straipsnio 2 punkte ir KŠSI 54 straipsnyje įtvirtintu *ne bis in idem* principu siekiama ne tik išvengti, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje galutiniu nuosprendžiu nuteisti asmenys liktų nenubausti, bet taip pat užtikrinti teisinį saugumą gerbiant viešosios valdžios institucijų sprendimus, kurie tapo galutiniai (2014 m. gegužės 27 d. Sprendimo *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77 punktas).
- 100 Asmenų, dėl kurių priimtas galutinis teismo sprendimas, teisinis saugumas gali būti užtikrintas tik tuomet, kai jie yra tikri, kad, juos nuteisus ir pagal nuosprendį priėmusios valstybės teisę nebegalint įvykdyti jiems skirtos bausmės, jie galės judėti Sąjungoje, nebijodami, kad bus iš naujo patraukti baudžiamojon atsakomybėn už tą pačią veiką (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo

Bourquain, C-297/07, EU:C:2008:708, 49 ir 50 punktus), įskaitant atvejus, kai nuo bausmės juos atleido neteisminė institucija, suteikdama bendrąją malonę, nepagrįstą objektyviais baudžiamosios politikos motyvais.

- 101 Vis dėlto pažymėtina, kad, skirtingai nuo pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte numatyto privalomojo nevykdymo pagrindo, kurį taikydama vykdančioji teisminė institucija neturi jokios diskrecijos, taikydama šio pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punkte numatytą neprivalomojo nevykdymo pagrindą ši institucija, kaip nurodyta šio sprendimo 60 punkte, turi turėti diskreciją, leidžiančią išnagrinėti kiekvieną konkretų atvejį, atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes. Tarp tokių aplinkybių, be kita ko, yra tai, kad prašomam perduoti asmeniui buvo taikoma bendra malonės priemonė, šios priemonės apimtis, taip pat jos taikymo sąlygos.
- 102 Šios reikšmingos aplinkybės turi būti nagrinėjamos atsižvelgiant į šio sprendimo 99 punkte primintus tikslus, kurių siekiama pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktu, ir apskritai į ESS 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę tikslą.
- 103 Konkrečiai kalbant, naudodamasi turima diskrecija vykdančioji teisminė institucija turi subalansuoti, viena vertus, nebaudžiamumo prevenciją ir kovą su nusikalstamumu ir, kita vertus, atitinkamo asmens teisinio saugumo garantiją, kad pasiektų SESV 67 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytą Sąjungos tikslą tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve.
- 104 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąją klausimą reikia atsakyti, kad pagrindų sprendimo 4 straipsnio 5 punktas, pagal kurį šioje nuostatoje numatyto neprivalomojo nevykdymo pagrindo taikymas siejamas su sąlyga, kad apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo atveju bausmė yra atlikta, tuo metu atliekama arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama, turi būti aiškinamas taip, kad ši sąlyga yra įvykdyta, jei prašomas perduoti asmuo už tą pačią veiką galutiniu teismo sprendimu nuteistas laisvės atėmimo bausme, kurią jis iš dalies atliko nuosprendį priėmusioje trečiojoje šalyje, o nuo likusios bausmės dalies jį atleido tos šalies neteisminė valdžios institucija, suteikdama bendrąją malonę, galiojančią ir nuteistiesiems, kurie padarė sunkias nusikalstamas veikas, ir nepagrįstą objektyviais baudžiamosios politikos motyvais. Vykdančioji teisminė institucija, naudodamasi turima diskrecija, turi subalansuoti, viena vertus, nebaudžiamumo prevenciją ir kovą su nusikalstamumu ir, kita vertus, atitinkamo asmens teisinio saugumo garantiją.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 105 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamosiose bylose, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 4 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad, valstybei narei nusprendus perkelti šią nuostatą į nacionalinę teisę, vykdančioji teisminė institucija turi turėti tam tikrą diskreciją, kai sprendžia, ar reikia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį remiantis šioje nuostatoje nurodytu pagrindu.
2. Pagrindų sprendimo 2002/584, iš dalies pakeisto Pamatiniu sprendimu 2009/299, 3 straipsnio 2 punktas ir 4 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinami taip, kad šiose dviejose nuostatose esanti sąvoka „ta pati veika“ aiškinama vienodai.

3. Pagrindų sprendimo 2002/584, iš dalies pakeisto Pamatiniu sprendimu 2009/299, 4 straipsnio 5 punktas, pagal kurį šioje nuostatoje numatyto neprivalomojo nevykdymo pagrindo taikymas siejamas su sąlyga, kad apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo atveju bausmė yra atlikta, tuo metu atliekama arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama, turi būti aiškinamas taip, kad ši sąlyga yra įvykdyta, jei prašomas perduoti asmuo už tą pačią veiką galutiniu teismo sprendimu nuteistas laisvės atėmimo bausme, kurią jis iš dalies atliko nuosprendį priėmusioje trečiojoje šalyje, o nuo likusios bausmės dalies jį atleido tos šalies neteisminė valdžios institucija, suteikdama bendrąją malonę, galiojančią ir nuteistiesiems, kurie padarė sunkias nusikalstamas veikas, ir nepagrįstą objektyviais baudžiamosios politikos motyvais. Vykdančioji teisminė institucija, naudodamasi turima diskrecija, turi subalansuoti, viena vertus, nebaudžiamumo prevenciją ir kovą su nusikalstamumu ir, kita vertus, atitinkamo asmens teisinio saugumo garantiją.

Parašai.